

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2025, NUMMER 40

Datum	15 april 2025
Van	College B&W
Behandeld door	C. Cock
E-mailadres	carlijn.cock@utrecht.nl
Kenmerk	30227898
Beleidsveld	Asiel en Integratie

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2025 nummer 40 van Melody Deldjou Fard (GroenLinks), Iskender Simsek, (DENK), Venita Dada-Anthonij (D66), Lars van Rooij (S&S), Noura Oul Fakir (Bij1) Sjaak van Bommel (PvdD) Bert van steeg (CDA), Tess Meering (VVD) Hester Assen (PvdA) Beau Nederhand Volt Yvonne Hessel, Utrecht Solidair (Partij) van 18 maart 2025 over 'Schokkende misstanden in de pleegopvang voor jonge vluchtelingen. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Kan het college aangeven hoeveel alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) momenteel in Utrecht worden opgevangen via Nidos?

Antwoord 1

Ja, Nidos heeft in Utrecht momenteel 8 locaties met 38 opvangplekken voor amv'ers. Begin mei opent er een nieuwe Nidoslocatie op de Amsterdamsestraatweg voor 8 jongeren met een status. Deze wordt later geopend dan gepland, omdat Nidos onvoldoende personeel had. Daarnaast worden er in Utrecht 48 jongeren met én zonder status opgevangen in opvanggezinnen.

Vraag 2

Welke afspraken heeft de gemeente Utrecht met Nidos over het waarborgen van de veiligheid en het welzijn van jonge vluchtelingen in pleeggezinnen?

Hoe verloopt de samenwerking wanneer er zorgen of klachten zijn over de opvang?

Hoe wordt de kwaliteit van de opvang gemonitord en hoe vaak vinden controles of evaluaties plaats?

Op welke wijze wordt het college hierover door Nidos geïnformeerd?

Antwoord 2

Voor het beantwoorden van de vraag lichten we eerst de landelijke context van de organisatie voor de amv opvang toe. Nidos is, in opdracht van het ministerie van Asiel en Migratie, verantwoordelijk voor de jeugdbescherming (voogdij) van amv'ers, de werving en begeleiding van opvanggezinnen en de opvang van amv'ers op opvanglocaties. Het toezicht is door het rijk belegd bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Ook is Nidos als gecertificeerde jeugdzorginstelling aangesloten bij het Keurmerkinstituut, een eis vanuit de Jeugdwet.

Samenwerking Gemeente Utrecht en Nidos

De gemeente is samenwerkingspartner van Nidos voor de opvang die plaatsvindt in onze gemeente. We hebben als gemeente bijvoorbeeld de rol om jeugdhulp voor de amv te bieden als er meer nodig is dan Nidos en COA kunnen bieden, bijvoorbeeld gespecialiseerde ggz. Ook zijn we als gemeente bij opvanglocaties verantwoordelijk voor de vergunning en zien we erop toe dat de opvang goed functioneert in de wijk. Wij werken nauw samen met Nidos en andere betrokken partners en zij informeren ons over eventuele zorgen en klachten, bijvoorbeeld bij casuïstiek. Voor de samenwerking in Utrecht hebben we met Nidos een samenwerkingsovereenkomst afgesloten en het convenant gezond pedagogisch klimaat:

- **Samenwerkingsovereenkomst Gemeente Utrecht en Nidos**
De gemeente Utrecht heeft eind 2021 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Nidos met afspraken over dat Nidos de gemeente informeert over de stand van zaken bij opvanglocaties en de opvanggezinnen, het melden van incidenten aan de gemeente en evaluatie op de accountgesprekken. We hebben drie keer per jaar een accountgesprek met Nidos waarin we de stand van zaken op vervolghuisvesting, opvang en jeugdbescherming bespreken. Daarnaast nemen we regelmatig contact op met Nidos over deze thema's en casuïstiek en signaleren zij naar ons als er zorgen zijn.
- **Convenant pedagogisch klimaat**
Eind 2020 heeft de gemeente, naar aanleiding van een motie in de raad, met COA, Nidos, Ithaka, Lokalis, NUOVO, JGZ en leerplicht het convenant Gezond pedagogisch klimaat voor AMV en in de kleinschalige woonvoorzieningen (KWV) van COA afgesloten. Het doel hiervan is om te werken vanuit een gedeelde visie die bijdraagt aan begeleiding, ondersteuning en een pedagogisch klimaat wat zo optimaal mogelijk bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen in de KWV. Met een leidend principe dat we toepassen bij alle Utrechtse jongeren; één jongere, één gezin (opvang), één plan. Vanuit het convenant is de gedachte om preventief te werken, dus vooraf een aanpak per jongere en niet voor het eerst om tafel zitten als er zorgen of problemen zijn. De partners bespreken met elkaar op de multidisciplinaire overleggen wat er nodig is voor een jongere en zetten dit in gang. Er vinden ook dergelijke overleggen plaats over de jongeren in de Nidosopvang, alleen dan niet in het kader van het convenant. Als het nodig is informeren de partners de gemeente over hun zorgen, bijvoorbeeld over casuïstiek.

Verder hebben we ook zicht op de jongeren via onze partner Vluchtelingenwerk. Ten eerste vanuit de juridische begeleiding bij hun procedures bij de IND. Ten tweede begeleidt het ex-amateam de (ex-) amv'ers met status die verblijven bij Nidos vanaf het moment dat ze bijna 18 zijn.

Monitoring en evaluatie en informatie hierover aan gemeente

De kwaliteit van de opvang in opvanggezinnen wordt gemonitord en geëvalueerd door de jeugdbeschermer (voogd) werkzaam bij Nidos. Na de eerste zes weken van plaatsing vindt de eerste evaluatie plaats tussen de jeugdbeschermer en het opvanggezin. De jeugdbeschermer komt vervolgens structureel één keer in de zes weken langs bij het opvanggezin. Als er klachten en/of zorgen zijn over opvanggezinnen wordt dit besproken bij interne multidisciplinaire overleggen van Nidos. Daar is een gedragswetenschapper, de medewerker die de gezinsscreening heeft gedaan en de jeugdbeschermer bij aanwezig. Afhankelijk van de situatie worden er vervolgstappen ondernomen, zoals de inzet van een interculturele mediator. Als er zorgen zijn over de veiligheid van de jongere, wordt er meteen actie ondernomen en gezocht naar een andere opvangplek.

De interne monitoring en evaluatie van Nidos opvanglocaties vindt plaats aan de hand van het kwaliteitskader opvang en de methodiek voor opvang, die regelmatig door Nidos worden geactualiseerd. Er zijn meerdere momenten in het jaar waarin de kwaliteit van de opvang door Nidos

intern gemonitord en geborgd wordt. Ook kunnen de amv-ers waar nodig terecht bij externe vertrouwenspersonen of ex-amv die als vertrouwenspersoon werken. In de accountgesprekken met Nidos gaan wij het onderwerp kwaliteit van de opvang nadrukkelijker agenderen.

Wij hebben na de uitzending van Zembla met Nidos afgesproken dat er medio april een gesprek plaatsvindt over hoe Nidos de gemeente beter informeert over hoe het gaat met de jongeren in de opvanggezinnen. In de praktijk is er namelijk meer afstemming over de opvanglocaties dan over de gezinnen.

Vraag 3

Waren er eerder bij het college signalen bekend over misstanden of zorgen over de opvang van deze jongeren, bijvoorbeeld bij Nidos of andere partners? Nidos geeft in een eigen verklaring aan dat zij de afgelopen jaren door diverse redenen met grote uitdagingen te maken heeft gehad. Heeft Nidos deze uitdagingen eerder bij het college kenbaar gemaakt en/of om hulp gevraagd?

Antwoord 3

Het college is op de hoogte van een aantal casussen waarbij er zorgen waren over jongeren en/of opvanggezinnen. In deze gevallen zoeken Nidos en andere betrokken partners zoals COA of Vluchtelingenwerk per individuele casus naar een passende oplossing. De gemeente wordt hierin veel gevallen van op de hoogte gesteld.

Nidos heeft op 16 maart 2025 gereageerd op de Zembla uitzending, zie [deze link](#), waarin zij onder andere de hoge werkdruk en veel nieuw personeel noemen als landelijke uitdagingen. Nidos Utrecht heeft deze uitdagingen sinds 2023 meermaals kenbaar gemaakt aan de gemeente. Zij erkennen dat er sprake is van een te hoge caseload en daardoor werkdruk, waardoor de aandacht van de jeugdbeschermers verdeeld moet worden onder te veel amv'ers. Hierdoor krijgen de jongeren niet altijd alle begeleiding en aandacht die ze nodig hebben. Ook werkt er relatief gezien veel nieuw en onervaren personeel bij Nidos. De hoge caseload en werkdruk heeft als gevolg dat de zorg en begeleiding die Nidos aanbiedt niet altijd toereikend is. In de praktijk zien wij de gevolgen van deze uitdagingen ook met name terug in casuïstiek. We blijven hierover in gesprek met Nidos en andere betrokken partners. Nidos verwacht in de komende periode een kwalitatieve verbeterslag te maken, omdat de caseload en daarmee de werkdruk van de jeugdbeschermers nu afneemt. Nidos heeft ons als lokale samenwerkingspartner niet specifiek om hulp gevraagd.

Vraag 4

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd zal in april toezicht gaan uitvoeren bij Nidos. Daarnaast heeft Nidos aangekondigd een intern onderzoek te starten. Dit onderzoek zal naar verwachting tijd in beslag nemen. Wat gebeurt er in de tussentijd met Utrechtse jongeren die nu mogelijk in een onveilige of zorgelijke situatie verkeren? Hoe monitort het college hun welzijn en welke aanvullende maatregelen worden overwogen om hun veiligheid op dit moment te garanderen?

Antwoord 4

Het ministerie Asiel en Migratie is verantwoordelijk voor Nidos. De jeugdbeschermers van Nidos zijn verantwoordelijk voor het monitoren van de veiligheid van hun jongeren vanuit hun voogdijrol. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd gaat over het toezicht. Als gemeente hebben we afspraken met betrokken partijen bij amv'ers via het convenant pedagogisch klimaat en via de zorgoverleggen vanuit Ithaka. Hiermee bespreken we maandelijks alle amv'ers die in een woongroep wonen in een multidisciplinair overleg met COA, Nidos, school, Buurtteam, Leerlingzaken en JGZ, waarmee we zicht houden op hun ontwikkeling en welzijn. Ook op management- en bestuurlijk niveau vindt afstemming plaats over het convenant gezond pedagogisch klimaat. Op dit moment vallen jongeren die in een opvanggezin wonen niet binnen dit convenant.

Nidos doet in de periode 24 maart tot en met 9 april onderzoek naar alle jongeren die verblijven in opvanggezinnen. Een globaal beeld hiervan wordt medio april met de gemeente gedeeld. Als de gegevens eenmaal gepubliceerd zijn, worden de uitkomsten gedeeld met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en met de gemeente. Er zijn tot op heden geen zorgelijke actuele situaties van jongeren in opvanggezinnen bij de gemeente bekend. Nidos stelt ons meteen op de hoogte als dit wel het geval is. Ook schoolmentoren (ISK Ithaka) houden zicht op signalen bij amv'ers die in opvanggezinnen wonen en hebben hierover contact met de betrokken jeugdbeschermers. Wij onderzoeken de komende tijd hoe we vanuit de gemeente meer zicht krijgen op hoe het gaat met de jongeren in de opvanggezinnen. We onderzoeken daarbij de mogelijkheid om het convenant gezond pedagogisch klimaat uit te breiden met de amv die in opvanggezinnen én opvanglocaties van Nidos verblijven.

Vraag 5

Overweegt het college, gezien de schokkende berichten, extra maatregelen om de opvangkwaliteit van jonge vluchtelingen in Utrecht te verbeteren en beter te monitoren? Bijvoorbeeld door een onafhankelijk meldpunt voor jongeren, waar mogelijk extra ondersteuning aan Nidos of aanvullende gemeentelijke controles?

Antwoord 5

Wij zijn, net zoals uw raad, enorm geschrokken van de uitzending van Zembla. Wij hebben direct contact met Nidos opgenomen om te vragen of dit in Utrecht ook speelt en hoe Nidos de gemeente beter kan informeren. Aan de hand van de uitkomst van het interne onderzoek van Nidos en het onderzoek van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd kijken we wat al goed gaat en wat onvoldoende is en welke aanvullende maatregelen nodig zijn.

Vraag 6

Politieke partijen in Utrecht maken zich zorgen over het welzijn en de veiligheid van deze kwetsbare groep jongeren. Hoe wil het college de Utrechtse gemeenteraad de komende maanden actief informeren en betrekken bij de ontwikkelingen rondom dit onderwerp?

Antwoord 6

Wij zullen de raad een update geven in de technische sessie over asiel en integratie op 6 mei ([zie raadsbrief 20 maart 2025](#)). Ook zullen we de raad informeren in de volgende raadsbrief over asiel; in ieder geval in het najaar 2025. Als de uitkomsten van de onderzoeken aanleiding tot zorg geven wat betreft de Utrechtse situatie, informeren wij de raad uiteraard eerder.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen

‘Schokkende misstanden in de pleegopvang voor jonge vluchtelingen’

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is een onderzoek gestart naar misstanden in de pleegopvang voor jonge vluchtelingen. De aankondiging van de IGJ volgt op een onderzoek van het BNNVARA-programma *Zembla* naar de opvang. Uit het onderzoek blijkt dat er ernstige misstanden spelen in de pleegopvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) onder de verantwoordelijkheid van Nidos. Jongeren melden mishandeling, honger en verwaarlozing binnen pleeggezinnen. Nidos heeft inmiddels aangekondigd een intern onderzoek te starten naar deze misstanden.

Als GroenLinks schrikken wij hiervan en vinden het onacceptabel dat kinderen en jongeren in een kwetsbare positie kennelijk in zulke ernstige situaties hebben gezeten, mogelijk ook in Utrecht. De veiligheid en het welzijn van kwetsbare kinderen en jongeren binnen onze gemeentegrenzen moeten te allen tijde gewaarborgd worden. GroenLinks wil daarom van het college weten hoe het in Utrecht gaat met deze jonge vluchtelingen, in hoeverre de gemeente zicht heeft op de opvang van amv's in Utrecht, hoe de gemeente de samenwerking met Nidos monitort en welke stappen er genomen gaan worden om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen. Want elk kind en elke jongere heeft recht op een veilig thuis.

Dit brengt de fracties van diverse politieke partijen tot de volgende vragen aan het college:

1. Kan het college aangeven hoeveel alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) momenteel in Utrecht worden opgevangen via Nidos?
2. Welke afspraken heeft de gemeente Utrecht met Nidos over het waarborgen van de veiligheid en het welzijn van jonge vluchtelingen in pleeggezinnen? Hoe verloopt de samenwerking wanneer er zorgen of klachten zijn over de opvang? Hoe wordt de kwaliteit van de opvang gemonitord en hoe vaak vinden controles of evaluaties plaats? Op welke wijze wordt het college hierover door Nidos geïnformeerd?
3. Waren er eerder bij het college signalen bekend over misstanden of zorgen over de opvang van deze jongeren, bijvoorbeeld bij Nidos of andere partners? Nidos geeft in een eigen verklaring aan dat zij de afgelopen jaren door diverse redenen met grote uitdagingen te maken heeft gehad. Heeft Nidos deze uitdagingen eerder bij het college kenbaar gemaakt en/of om hulp gevraagd?
4. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd zal in april toezicht gaan uitvoeren bij Nidos. Daarnaast heeft Nidos aangekondigd een intern onderzoek te starten. Dit onderzoek zal naar verwachting tijd in beslag nemen. Wat gebeurt er in de tussentijd met Utrechtse jongeren die nu mogelijk in een onveilige of zorgelijke situatie verkeren? Hoe monitort het college hun welzijn en welke aanvullende maatregelen worden overwogen om hun veiligheid op dit moment te garanderen?
5. Overweegt het college, gezien de schokkende berichten, extra maatregelen om de opvangkwaliteit van jonge vluchtelingen in Utrecht te verbeteren en beter te monitoren? Bijvoorbeeld door een onafhankelijk meldpunt voor jongeren, waar mogelijk extra ondersteuning aan Nidos of aanvullende gemeentelijke controles?
6. Politieke partijen in Utrecht maken zich zorgen over het welzijn en de veiligheid van deze kwetsbare groep jongeren. Hoe wil het college de Utrechtse gemeenteraad de komende maanden actief informeren en betrekken bij de ontwikkelingen rondom dit onderwerp?

Gesteld door:

- Melody Deldjou Fard, GroenLinks
- Iskender Simsek, DENK,
- Venita Dada-Anthonij, D66
- Lars van Rooij, S&S
- Noura Oul Fakir, Bij1
- Sjaak van Bommel, PvdD
- Bert van steeg, CDA
- Tess Meerding, VVD
- Hester Assen, PvdA
- Beau Nederhand, Volt
- Yvonne Hessel, Utrecht Solidair

Bron:

<https://nos.nl/artikel/2559331-mishandeling-honger-misstanden-in-pleegopvang-jongevluchtelingen-onderzocht>

<https://www.nidos.nl/nieuws/reactie-nidos-op-nieuwsberichten-over-begeleiding-en-opvang-van-jongeren>